

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 35/11
18.05.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Bate Cvetkovića, predsednika veća, Nevenke Važić, Anđelke Stanković, Ljubice Knežević-Tomašev i Veska Krstajića, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Milom Ristić, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog A.S, zbog krivičnog dela poreska utaja iz člana 154. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srbije, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 138/11 od 18.04.2011. godine, podignutom protiv pravnosnažnih presuda Opštinskog suda u Novom Pazaru K. 350/02 od 31.10.2002. godine i Okružnog suda u Novom Pazaru Kž. 371/02 od 17.01.2003. godine, u sednici veća održanoj dana 18.05.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVA SE kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 138/11 od 18.04.2011. godine, PREINAČUJU SE pravnosnažne presude Opštinskog suda u Novom Pazaru K. 350/02 od 31.10.2002. godine i Okružnog suda u Novom Pazaru Kž. 371/02 od 17.01.2003. godine, pa se okr. A.S. na osnovu člana 355. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku

OSLOBAĐA OD OPTUŽBE

- da je u periodu od 01.01.2001.godine do 30.06.2002. godine u Novom Pazaru kao vlasnik STR „P.“ sa sedištem u ..., u nameri da izbegne plaćanje poreza koji predstavljaju javni prihod u knjigovodstvenoj dokumentaciji radnje nije evidentirao prodaju robe krajnjem potrošaču, već je prikazujući u poslovanju prodavnice manjak robe u iznosu od 298.326,70 dinara i tako dajući lažne podatke o svojim zakonito stečenim prihodima izbegao da obračuna i plati porez u iznosu od 49.731,06 dinara i po otpremnici broj 03/11 od 10.11.2001. godine od Kompanije „I.“ nabavio 1.375,25 metara tekstilnog platna u vrednosti od 96.267,50 dinara i izvršio prodaju iste ne evidentirajući navedenu otpremnicu i tako izbegao da obračuna i plati porez na promet u iznosu od 19.253,50 dinara a sve u ukupnom iznosu od 68.984,56 dinara,

čime bi izvršio krivično delo poreska utaja iz člana 154. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srbije.

Troškovi krivičnog postupka okr. A.S. utvrđeni pravnosnažnom presudom Opštinskog suda u Novom Pazaru K. 350/02 od 31.10.2002. godine u smislu člana 197. stav 1. Zakonika o krivičnom postupku padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Novom Pazaru K. 350/02 od 31.10.2002. godine okrivljeni A.S. oglašen je krivim zbog krivičnog dela poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS i osuđen na novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 dinara koju je dužan da plati u roku od 15 dana po pravnosnažnosti presude pod pretnjom izvršenja, a ukoliko se kazna ni prinudnim putem ne bi mogla naplatiti zameniće se kaznom zatvora računajući svakih započelih 200 dinara kao jedan dan zatvora. Osim novčane kazne okrivljenom je izrečena uslovna osuda tako što mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od tri meseca koja neće biti izvršena ukoliko u roku od jedne godine po pravnosnažnosti presude ne učini novo krivično delo.

Istom presudom obavezan je okrivljeni da sudu na ime paušala plati iznos od 1.000,00 dinara u roku od 15 dana po prijemu presude pod pretnjom izvršenja.

Okružni sud u Novom Pazaru presudom Kž. 371/02 od 17.01.2003. godine uvažio je žalbu Opštinskog javnog tužioca iz Novog Pazara i preinačio presudu Opštinskog suda u Novom Pazaru K. 350/02 od 31.10.2002. godine samo u pogledu odluke o krivičnoj sankciji, tako što je okr. A.S. za krivično delo poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS za koje je prvostepenom presudom oglašen krivim osudio na kaznu zatvora u trajanju od tri meseca i novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 dinara.

Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti Ktz. 138/11 od 18.04.2011. godine, protiv navedenih pravnosnažnih presuda zbog povrede krivičnog zakona iz člana 367. tačka 2. u vezi člana 369. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud uvaži zahtev za zaštitu zakonitosti zbog povrede zakona na štetu osuđenog A.S. i preinači presude Opštinskog suda u Novom Pazaru K. 350/02 od 31.10.2002. godine i Okružnog suda u Novom Pazaru Kž. 371/02 od 17.01.2003. godine tako što će na osnovu člana 355. tačka 1. ZKP okrivljenog osloboditi od optužbe.

Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća u smislu člana 422. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku u odsustvu uredno obavještenog Republičkog javnog tužioca, na kojoj je razmotrio spise predmeta sa pravnosnažnim presudama protiv kojih je zahtev podignut i po oceni navoda i predloga iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Osnovano se u zahtevu za zaštitu zakonitosti ističe da je pobijanim pravnosnažnim presudama učinjena povreda krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. ZKP na štetu okr. A.S. kad je oglašen krivim za krivično delo poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od tri meseca i novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 dinara.

Iz spisa predmeta proizilazi da je okr. A.S. krivično delo koje mu se stavlja na teret izvršio u periodu od 01.01.2001.godine do 30.06.2002. godine, u toliko što je izbegao da plati porez na promet u iznosu od ukupno 68.984,56 dinara. U to vreme na snazi je bio Krivični zakon Republike Srbije, pa su navedene radnje kvalifikovane kao krivično delo poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS.

Međutim, u vreme donošenja drugostepene presude (17.01.2003. godine) odredbe člana 154. KZ RS više nisu bile na snazi, s obzirom da je na osnovu odredbe člana 192. stav 1. tačka 12. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS“ broj 80/02 od 26.11.2002. godine) početkom primene tog zakona od 01.01.2003. godine prestao da važi član 154. KZ RS. Istim zakonom, odredbom člana 172., propisano je novo krivično delo – izbegavanje plaćanja poreza sa, u bitnom, identičnim zakonskim obeležjima kao i kod krivičnog dela poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS a i sa identično zaprećenom kaznom (kazna zatvora do tri godine i novčana kazna). Međutim, bitne razlike su u zakonskom uslovu inkriminacije koji se tiče iznosa obaveze čije se plaćanje izbegava pa je tako taj iznos kod krivičnog dela poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS bio 40.000,00 dinara a kod krivičnog dela izbegavanje plaćanja poreza iz člana 172. stav 1. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji je 100.000,00 dinara.

Iz iznetog proizilazi da su ovo novo krivično delo i ovaj novi zakon (izbegavanje plaćanja poreza iz člana 172. stav 1. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji) blaži po učinioca u smislu odredbi člana 4. stav 2. u to vreme važećeg KZ SRJ. Pošto se okrivljenom u konkretnom slučaju, stavljalno na teret da je izbegao da plati poresku obavezu u iznosu manjem od 100.000,00 din. to u njegovim radnjama više nema ovog bitnog elementa pa time ni krivičnog dela izbegavanje plaćanja poreza iz člana 172. stav 1. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji. Tako, sledstveno izloženom, proizilazi da u vreme donošenja drugostepene presude, krivično delo za koje je okrivljeni optužen i oglašen krivim prvostepenom presudom (poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS) više ne postoji a u njegovim radnjama nema opisanog bitnog elementa novog krivičnog dela (izbegavanje plaćanja poreza iz člana 172. stav 1. Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji) pa je pravilnom primenom zakona okrivljeni morao biti oslobođen od optužbe po osnovu člana 355. tačka 1. ZKP jer delo koje mu se stavlja na teret više nije krivično delo.

Kako je međutim Okružni sud u Novom Pazaru svojom presudom Kž. 371/02 od 17.01.2003. godine uvažio žalbu Opštinskog javnog tužioca iz Novog Pazara i preinačio presudu Opštinskog suda u Novom Pazaru K. 350/02 od 31.10.2002. godine samo u pogledu odluke o krivičnoj sankciji, tako što je okr. A.S. za krivično delo poreska utaja iz člana 154. stav 1. KZ RS za koje je prvostepenom presudom oglašen krivim osudio na kaznu zatvora u

trajanju od tri meseca i novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 dinara, time je pravnosnažnom presudom povređen zakon - odredba člana 369. tačka 1. ZKP, na štetu okrivljenog.

Stoga je Vrhovni kasacioni sud uvažio kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti u pogledu navoda o učinjenoj povredi krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. ZKP i shodno članu 355. stav 1. ZKP okrivljenog A.S. oslobodio od optužbe odlučivši istovremeno da troškovi postupka, u smislu odredbe člana 197. stav 1. ZKP, padaju na teret budžetskih sredstava.

Sa iznetih razloga, a na osnovu člana 30. stav 1. i člana 32. Zakona o uređenju sudova („Službeni glasnik RS“ broj 116/08), te člana 24. stav 7. ZKP odnosno člana 10. Zakona o izmenama i dopunama ZKP („Službeni glasnik RS“ broj 72/09) a primenom člana 425. stav 1. ZKP, Vrhovni kasacioni sud je odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar-savetnik

Predsednik veća

Mila Ristić,s.r.

sudija

Bata Cvetković,s.r.